

POSTANOWIENIE

21 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 21 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa J. B.
przeciwko U. B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej U. B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 16 lutego 2022 r., I ACa 1015/19,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 sierpnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej zasądził na rzecz J. B. od U. B. kwotę 117 627,54 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynszy od dnia 27 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty z tytułu zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia obejmującego wartość nakładów, jakie powód poczynił na nieruchomości stanowiącą własność pozwanej, w pozostałym zaś zakresie powództwo oddalił.

Wyrokiem z 16 lutego 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach, uwzględniając częściowo apelacje obu stron, uchylił wskazany wyżej wyrok w części zasądzającej ustawowe odsetki za opóźnienie i w tym zakresie postępowanie umorzył oraz zmienił ten wyrok w ten sposób, że w miejsce kwoty 117 627,54 zł zasądził na rzecz powoda kwotę 259 880 zł, w pozostałym zaś zakresie obie apelacje oddalił.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu odwoławczego pozwana oparła na zarzucie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 405 k.c. „poprzez jego błędną wykładnię polegającą na ustaleniu, że zwrot bezpodstawnie uzyskanego wzbogacenia powinien nastąpić według cen z chwili orzekania i stanu według chwili uzyskania wzbogacenia i w konsekwencji ustalenie wartości nakładów z pominięciem ewentualnego ich zużycia na skutek korzystania z nakładów zarówno przez wzbogaconego jak i zubożonego”. Skarżąca uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania jej oczywistą zasadnością wynikającą z uchybienia art. 405 § 1 k.c. w związku z przyjęciem jako podstawy zasądzenia na rzecz powoda określonej kwoty stanu dokonanych nakładów na rok 2014, a nie na dzień wyrokowania. Z ostrożności procesowej skarżąca powołała się także na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które przedstawiła w formie pytania: „czy zużycie nakładów podlegających zwrotowi na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu związane z upływem czasu oraz korzystaniem z nich zarówno przez wzbogaconego jak i zubożonego powinno zostać uwzględnione przy ustalaniu wartości bezpodstawnego wzbogacenia podlegającego zwrotowi tj. czy stan wzbogacenia powinien również być ustalany na datę wyrokowania”.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania albo skarga jest oczywiście uzasadniona. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy powołane przez skarżącego okoliczności stanowią przyczyny kasacyjne wymienione w tym przepisie.

Strona skarżąca, powołując się na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinna przedstawić stosowną argumentację prawną zmierzającą do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia wskazanych w skardze przepisów (przepisu) prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11

sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, nie publ.); uzasadnienie tej przesłanki powinno koncentrować się na wykazaniu tak rozumianej „oczywistości” zasadności skargi. Jednocześnie, uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności, zważywszy, że ocena taka na obecnym etapie postępowania byłaby niedopuszczalna.

Z kolei uzasadnienie wniosku opartego na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, a ponadto wskazania, dlaczego jest ono istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, nie publ.).

Powołanie się w skardze na przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. nawet jeżeli następuje w sposób alternatywny może wskazywać na brak przekonania samej autorki skargi o zasadności jej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wobec tego, że obie te przyczyny mają charakter wzajemnie się wykluczający.

Niezależnie od powyższego, żadna z tych przyczyn przyjęcia skargi do rozpoznania nie została przez skarżącą wykazana i w sprawie nie występowała.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi, pozwana powtórzyła jedynie zarzuty kasacyjne oraz zmodyfikowaną wersję ich uzasadnienia, wskazując przy tym na dominujące w orzecznictwie stanowisko co do czasu właściwego dla oceny stanu wzbogacenia, bez uwzględnienia jednak innych możliwych rozwiązań tej kwestii. Ponadto skarżąca abstrahuje od faktu, że sprawa miała dość złożony charakter oraz dotyczyła specyficznych okoliczności związanych z niedokończeniem budowy i niepełnym wykończeniem budynku, który powstał w wyniku zaangażowania sił i środków obu stron procesu. W tym kontekście przyjęte przez Sąd odwoławczy rozwiązanie dotyczące ustalenia wartości wzbogacenia na czas zakończenia czynienia wspólnych nakładów nie mogłoby być uznane za

oczywiście nieprawidłowe, a co najwyżej mogące ewentualnie budzić pewne tylko wątpliwości, co nie odpowiada przyczynie, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Odnosnie do powołania się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżąca w ogóle nie przedstawiła argumentów, które wskazywałyby, że przytoczona przez nią kwestia w formie pytania budzi rzeczywiste i poważne wątpliwości i wymaga rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym. Ogólne rozważania na jej temat i wyrażenie przez pozwaną swojego poglądu, jakiej odpowiedzi należy na postawione pytanie udzielić, argumentacji tej nie mogą skutecznie zastąpić. Także okoliczność, że kwestia ta - zdaniem autorki skargi - nie doczekała się jednak w orzecznictwie rozwiązania, nie stanowi wystarczającego argumentu, że stanowi ona istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. To bowiem charakter i waga danego problemu oraz zasadnicze trudności w jego rozstrzygnięciu mogą dopiero o tym świadczyć. Nie jest przy tym rolą Sądu Najwyższego wyręczenie strony skarżącej i poszukiwanie argumentacji, która mogłaby przemawiać za tym, że skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Prawidłowość składu orzekającego Sądu drugiej instancji wynika ze stosownego zarządzenia (k. 1456).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]

[ł.n]